

Sözlü Gelenek ve Yaşamı

Tarihe mal olmuş değerler hakkında araştırma metinlerini kaleme almak büyük sorumluluk gerektirir kanısındayım. Anadolu ve Ön Asya coğrafyasın da tarihin yapraklarına altın harflerle İSMİNİ yazdırmış, zulme ve Adalarsızlığa sözü ve saziyle karşı koymuş bu nedenle darağacına çekilmiş PİR SULTAN ABDAL için tabi ki en değerli sözler ; **Mistik Felsefe** anlayışının tarihler boyu dinamizmini taşıyıp bugüne getiren **SÖZLÜ SÖYLENCE KÜLTÜRÜDÜR** dür.

Osmanlı arşivlerinde bu değerli Erenler hakkın da resmiyetin olmaması gayet doğaldır. Çünkü Emeviler den Osmanlıya kadar hatta bugünkü Cumhuriyetin bazı dönemlerinde dahi böyle yazılı belgelere yer verme gereği duyulmamıştır. Tarihi doğrular; **SİYASAL İKTİDARLARIN YANLIŞLARI YANINDA** zaten yer olmamıştır. Bugünden sonrada almayacaktır.

Hakkında Yazılan Eserler;

1. **Kudret Cevdet** PİSULTAN ABDAL Yeditepe Yayınları İstanbul 1965
2. **Abdülbaki** Gölpınarlı PİR SULTAN ABDAL Varlık yayınları İstanbul 1969
3. **Cahit Özetli** Milliyet Yayınları İstanbul 1971
4. **Sabahattin** Eyuboğlu Cem Yayınevi İstanbul 1977
5. **Organ Ural** PİR SULTAN ABDAL Türk Dil Kurumu Yayınları 494 Ankara Üniversitesi Basımevi ANKARA 1982

Hüseyin Aldoğan

Sinamilli P,ir Ocağı/ Pazarcık

----- Original Message -----

From: [Mufit Yuksel](mailto:Mufit.Yuksel)

To: tahtacilar@yahoogroups.de

Cc: Aleviyol

Sent: Sunday, January 11, 2009 11:07 PM

Subject: Re: [tahtacilar] Sünni Misyonerlere Pir Sultan Tokadı

Merhabalar,

M. Cemil Kılıç, yazısında "Osmanlı'nın Resmi Belgelerine Göre Pir Sultan Abdal" ifadesini kullanmaktadır.

Pir Sultan Abdal'ın şahsiyeti ile ilgili bilgiler sözlü geleneğe dayanmış olup bu konuda yazılı belge niteliğinde hiçbir kayıt bilinmemektedir. Pir Sultan Abdal'la ilgili bilgiler tarihi değil menkıbevî (Legendary) dir. Pir Sultan Abdal'ın tarihi şahsiyetine ilişkin elimizde herhangi bir bilgi ve döküman bulunmamaktadır. Var olan yazılı bilgiler dahi , menkıbeleri ve şiirlerinden öteye geçmemektedir. Pir Sultan Abdal, bu şahsın lakabı olup, asıl aile adı bile bilinmemektedir. Pir Sultan Abdal konusunda şu ana yazılmış en ilmi ve akademik eser olan Abdülbâkî Gölpınarlı Ve Pertev Naili Boratav'ın "Pir Sultan Abdal" adlı eserinde de (Der Yayınları, İstanbul, 1991) tarihi şahsiyetine ilişkin bir bilgi ve belge yer almamıştır. Menkıbeleri ve şiirleri yer almıştır. Yıllardır Osmanlı Arşivinde araştırma yapan birisi olarak Pir Sultan Abdal'la ilgili bugüne kadar en ufak bir tarihi belgeye rastlamış değilim. Dolayısıyla "Osmanlı Resmi Belgelerine Göre Pir Sultan Abdal" sözü herhangi bir anlam ifade etmemektedir.

Bilgilerinize arz olunur.

Saygılarımla,

Müfid Yüksel

From: [ulukam ulukam@my.net.com](mailto:ulukam@my.net.com)

To: aleviyol@yahoogroups.de; tahtacilar@yahoogroups.de

Sent: Saturday, January 10, 2009 4:58:36 PM

Subject: [tahtacilar] Sünni Misyonerlere Pir Sultan Tokadı

SÜNNİ MİSYONERLERE PİR SULTAN TOKADI

Alevi inancını dönüştürme ve başkalaştırma çalışmaları hız kesmeden sürüyor. Bu yöndeki çalışmaların, özellikle Alevilikteki en önemli zaman dilimlerinden olan Muharrem ayı geldiğinde daha bir arttığını görmekteyiz.

Diyanet İşleri Başkanlığının kimi mensupları ve Sünni teolojinin hizmetindeki İlahiyat Fakültelerinin mümtaz (!) hocaları ekranlarda, gazete ve dergi sayfalarında sık sık görünerek kendi ürettikleri yapay bir Alevilik üzerinden, Alevilere Sünni inanç ve ibadet biçimlerini empoze etmeye çalışıyorlar.

Bu konuda öne çıkan birkaç isim var; Sönmez Kutlu, Hasan Onat, İlyas Üzüm, Osman Eğri...

Ne diyor bu muhteremler ?

“Alevilik, Sünnilik vb. akımlardan ziyade İSLAM’IN KÖK DEĞERLERİ’ni öne çıkaralım, böylece Alevi ve Sünnileri MÜSLÜMANLIK PAYDASINDA birleştirelim.”

Bu muhteremlerin İslam’ın kök değerleri söylemiyle kastettikleri şeyler tümüyle Sünni inanç ve ibadet biçimleridir. Bu söylemde Alevilik, sadece kültürel ve folklorik bir unsur olarak yer alabilmektedir. Alevilerin ibadet biçimi olan cemi, ibadet yeri olan cem evini, Muharrem matemi ve orucunu kültürel, folklorik bir zenginlik olarak niteleyip Aleviliği, Sünniliğin içinde bir tarikat konumuna sokmak hedef ve arzusundaki bu muhteremlere büyük Alevi Kızılbaş önderi Pir Sultan Abdal’ın idam gerekçelerini anımsatarak, Alevi mümin canları devşirmeyi amaçlayan siyasetlerinden vazgeçmelerini salık vermek istiyoruz.

Daha evvel yayınladığımız “ Hangi Sünnilik ? “ adlı kitabımızda yer alan “ Diyanet İşleri Başkanlığı, Alevi Bektaşî Klasikleri ve Aleviliğin Teolojik Koordinatları “ başlıklı makalemizde yer alan bir bölümü güncelleyerek, idrak ve izan sahibi beyinlere tekrar takdim ediyoruz.

"Osmanlı'nın resmi belgelerine göre Pir Sultan Abdal özetle şu gerekçelerle idam edilmiştir:

- 1- Pir Sultan, dinsiz, namaz kılmıyor ve oruç tutmuyor.
- 2- Şeriata aykırı söz söylüyor ve davranış sergiliyor.
- 3- Müslümanlara `Yezit` diyor ve şarap içiyor.
- 4- İslamiyet`in ilk üç halifesine sövüyor.
- 5- Cem Ayini gibi gizli toplantılar yapıyor.
- 6- Safevi taraftarı ve Kızılbaş taifesinden bir devlet düşmanı.
- 7- Rafizi kitaplar bulunduruyor, okuyor ve okutuyor.
- 8- Saz ve Çalgı çalıyor törenlerde semah dönerek oyun oynuyor.
- 9- Törenlerde ve dışarıda harem selamlık kuralına riayet etmiyor.
- 10- Mehdi-i Zaman (Zamanın Mehdisi) gelecek propagandası yapıyor...

Bu gerekçeler aslında Aleviliğin pek çok temel yaklaşımının Osmanlı tarafından nasıl algılandığının göstergesidir. Bu gerekçelere bakarak özgün Alevi kimliğinin pek çok unsurunu görmek mümkündür. Şöyle ki;

Pir Sultan’ın dinsiz olduğu suçlaması ilginçtir. Osmanlı’nın Sünni Şeyhülislamı nın gözünde hak din ve hak mezhep denen şeyin Sünnilik olduğu anımsandığında Sünni olmayan Pir Sultan’ın dinsizlikle suçlanması doğaldır. Zira; dönemin Osmanlı Şeyhülislamı nın gözünde Aleviler dinsizdir. Alevilik de dinsizliktir.

Pir Sultan’ın namaz kılmaması meselesi de doğrudur. Zira Alevilikte namaz yoktur. Cem vardır. Cem, Aleviliğin namazıdır. Nitekim gerekçelerden biri Pir Sultan’ın cem ayini yaptığıdır. Demek ki Alevilikte ibadet olarak namaz değil cem varmış. DİB görevlilerine duyurulur.

Pir Sultan’ın oruç tutmaması meselesi de doğrudur. Zira; Pir Sultan, Osmanlı Şeyhülislamı nın gözünde sözde tek hak oruç olan Ramazan orucunu değil, Aleviliğe göre hak oruç olan Muharrem orucunu tutmuştur. Çünkü Alevilikte Ramazan orucu yoktur. Nitekim Pir Sultan Abdal’ın bu konuda ünlü bir deyişi vardır:

Birini tutan Hakk’ın yeter
İkisini tutan günahın atar
Üçünü tutan cennette yatar
Engür olmuş Hakk ceminde ezilir.
Dördünü tutana veli dediler
Beşini tutana ulu dediler
Altısını tutana dolu dediler
Engür olmuş Hakk ceminde ezilir.
Yedisin tutan havada uçar
Sekizin tutan hülleler biçer
Dokuzun tutan cennetin açar

Engür olmuş Hakk ceminde ezilir.
Pir Sultan Abdal'ım onunda zahmet
On birini tutana indi rahmet
On iki tutana nasiptir cennet
Engür olmuş Hakk ceminde ezilir.

Pir Sultan'ın şeriatı aykırı sözler söylemesi Alevilik açısından bakıldığında övünç duyulacak bir şeydir. Zira; şeriat denilen hukuk kuralları çoğunluk itibarıyla Emevi ve Abbasilerin ihdas ettikleri Arap geleneklerinden başka bir şey değildir. Her ne kadar şeriat sözcüğünün Alevi terminolojisindeki anlamı farklı olsa da burada kastedilen Emevi şeriatıdır. Nitekim şeriat denildiğinde toplumda halen Alevi terminolojisindeki şeriat kavramı değil Emevi şeriatı anlaşılmaktadır.

Müslümanlara "yezit" demesi meselesi de ilgi çekici bir durumdur. Dönemin Sünni bilginlerine göre Müslüman eşittir Sünni demektir. Emevi yanlısı bir din anlayışına sahip çıkanlara ve Kerbela katliamına yeterli ve gerekli tepkiyi göstermeyenlere karşı, Alevilerin bu sözü kullandıkları tarihsel bir gerçektir. Dönemin sözde bilginleri bunu dile getirirken, bu tarihsel gerçeğe dikkat çekmiş olmaktadır. Ama bu noktada Alevilerin de yüzyıllarca "ana bacı tanımaz, mum söndü yaparlar" biçiminde iğrenç bir aşağılamaya ve sövgüye maruz kaldıklarını da anımsatmak gerekir. Sünni bilginler ne hikmetse "yezit" sözüne kızdıkları kadar "mum söndü" iftirasına tepki göstermemişlerdir. Bu tarihi yalanın bütün günahı ve vebali o sözde bilginlerin boynunda asılı durmaktadır.

İslamiyet'in ilk üç halifesine sövme meselesine gelince... Aleviler ilk üç halifenin hilafetini meşru görmezler. Görseler Alevi olamazlar. Pir Sultan Abdal'ın bunu açıkça ifade etmesinden daha doğal ne olabilir? Ancak bunu açıkça ifade etmenin o dönemde sövgü olarak algılandığı da anlaşılmaktadır. Cem ayini gibi gizli toplantılar yapılması suçlaması ise, Aleviler üzerindeki baskının ne denli dehşet verici olduğunu göstermesi bakımından gerçekten dikkat çekicidir. Sanki alenen cem ayini yapmak serbestmiş de Aleviler böyle yapmayı gizlice yapıyorlarmış. Oysa bir dönem Osmanlı'nın gözünde cem ibadeti yapmak dinsizlik olarak görülmüştür. Aleviler de bu ibadetlerini gizli gizli yapmak zorunda kalmışlardır.

Pir Sultan Abdal'ın Safevi taraftarı olması da övünç duyulacak bir şeydir. Aleviler elbetteki Safevi taraftarı idiler. Çünkü Safevi Devleti Şah Tahmasp ve sonrasına kadar Alevi Kızılbaş devleti idi. Anadolu Türkmenleri bu sebeple bu devletten yana olmuşlardır. Safeviler resmi dil olarak Türkçe'yi kullanırken, Osmanlılar o dönemde adına Osmanlıca denilen Arapça, Farsça karışımı uydurma bir dil kullanıyorlardı. Yine Safeviler eski 12 hayvanlı Türk takvimini kullanırken, Osmanlılar Hicri takvimi tercih ediyorlardı. Yani Safeviler Osmanlı'dan daha Türkmen ve daha Türk idiler. O halde Safevi taraftarı olmak kınanacak değil övünç duyulacak bir şeydir.

Rafizilik konusu da üzerinde durulmaya değer bir konudur. Alevilere bu yönde bir saldırgan nitelemenin yapıldığı malumdur. Hazreti Ali 'yi ve onun soyunu / Ehlibeyti aşk derecesinde sevmek maalesef Rafizilik olarak görülmüştür. Oysa İslam'ın en temel unsurlarından biri Ehlibeyti sevmektir.

Saz ve çalgı Alevi ibadetlerinin vazgeçilmez öğesidir. Semah bir ibadettir. Alevi inancına göre ilk semahı Hazreti Muhammed ve Kırklar Meclisi üyeleri dönmüştür. Sazı ve semahı suç unsuru gibi göstermek, o dönemde karanlığın ne derece bir koyulukta olduğunu ortaya koymaktadır.

Harem selamlık denilen cinsiyet ayrımcılığı meselesinin Türkmen töresinde asla yer almadığı bilinmektedir. Aleviler bu töreye sahip çıkan bir toplum olarak kınanmayı değil, övgülenmeyi hak etmektedir. Vahhabi anlayışla Türk kadını ve erkeğini birbirinden koparmaya çalışmak; milli geleneklerimizi hiçe sayıp Araplaşmanın kapısını açmaktır. Pir Sultan'ı bu sebeple suçlayan zihniyet bugün hala Alevilerin kadın erkek bir arada kardeşçe ibadet etmelerini hazmedebilmiş değildir. Onlara göre kadın ve erkek bir arada ibadet edemez. Orada sadece fitne olur, fesat olur. Oysa fitne bu tür düşünce sahiplerinin beynindedir. Ne hazin ki farkında değiller.

Son olarak mehdilik meselesi hakkında şunu söyleyelim; Mehdi inancı 12. İmam Muhammed Mehdi'ye dayanmaktadır. Aleviler yüz yıllardır sabırla o mehdiyi yani kurtarıcıyı beklemişlerdir. Bir kurtarıcı beklemek mazlumiyetin en koyusuna mahkum edilen çaresizlerin tutunduğu tek daldır. O dalı kırmak yahut kırmaya çalışmak, mazlumlara yapılabilecek en iğrenç saldırdır.

" (Mustafa Cemil KILIÇ, *Hangi Sünnilik?*, s. 83 – 88.)

Evet bay misyonerler...

Gördüğünüz gibi her metni, her eseri, her çalışmayı istismar edebilir ve tevil ile özünden koparabilirsiniz ama sizin karşınıza Pir Sultan dikilir. Pir Sultan'ı aşamazsınız.

Pir Sultan diğer tüm Alevi Kızılbaş uluları gibi, yürütmekte olduğunuz sinsi misyonerlik çalışmalarınıza asla geçit vermeyecektir.

Alevi mümin canlar yüzyıllardır olduğu gibi bundan sonra da Pir Sultan'ın yolundan döndürülemeyecektir.

Sözlerimizi Pir Sultanca tamamlayalım:

“Kadılar, müftüler fetva yazarsa,

İşte hançer, işte kellem keserse,

İşte kement, işte boynum asarsa,

Dönen dönsün ben dönmezem yolumdan !”

MUSTAFA CEMİL KILIÇ

11.01.2009